

Supplerende samlenotat - Rådsmøde almindelige anliggender den 18. juli 2019

5. Kommissionens meddelelse om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen forventes på rådsmødet (almindelige anliggender) den 18. juli 2019 at præsentere en ny meddelelse om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet. Meddelelsen ventes fremsat medio juli 2019 forud for rådsmødet. Meddelelsen er en opfølgning på den meddelelse om samme emne, som Kommissionen fremsatte med den 3. april 2019. Med den første meddelelse lagde Kommissionen op til, at der skulle gennemføres en refleksionsproces over, hvordan man bedst kan sikre håndhævelsen af retsstatsprincippet i EU i fremtiden. Det er forventningen, at Kommissionen i den nye meddelelse vil gøre status over refleksionerne og komme med sine egne konklusioner og forslag til vejen frem.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 3. april 2019 en meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet i EU (KOM (2019) 163 final).

I meddelelsen – som også blev præsenteret på rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. maj 2019 under dagsordenspunktet ”eventuelt” – gjorde Kommissionen status over de eksisterende instrumenter til håndhævelse af retsstatsprincippet og erfaringerne hermed. På den baggrund kom Kommissionen med nogle overordnede overvejelser om vejen frem, som de øvrige institutioner, medlemslandene og øvrige interessenter blev opfordret til at debattere og reflektere over.

Det er forventningen, at Kommissionen medio juli 2019 vil gøre status over debatten i en ny meddelelse, hvor den også vil komme med sine egne konklusioner og forslag til vejen frem. Kommissionen forventes at informere om den nye meddelelse på rådsmødet (almindelige anliggender) den 18. juli 2019.

Indholdet i Kommissionens første meddelelse af 3. april 2019

I meddelelsen af 3. april 2019 peger Kommissionen blandt andet på, at de foreløbige erfaringer viser, at der er behov for at reflektere over, hvordan artikel 7-proceduren bedst kan gennemføres på effektiv vis.

Dertil kommer, at de forskelligartede udfordringer med retsstatsprincippet, som er oplevet indtil videre, tilsiger, at der bør være alsidige reaktionsmuligheder på EU-niveau, og at dybdegående kendskab til de enkelte medlemslande har stor betydning for mulighederne for at forebygge problemer. Samtidig har det vist sig, at standarder og anbefalinger om retsstatsprincippet ikke altid er tilstrækkeligt kendte i de enkelte medlemslande.

Ud fra disse betragtninger fremhæver Kommissionen derfor om den mulige vej frem, at den effektive håndhævelse af retsstatsprincippet hviler på tre søjler: *Bedre fremme af retsstatsprincippet, tidlig forebyggelse og målrettet respons.*

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes på rådsmødet den 18. juli 2019 at informere om den nye meddelelse om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet, som ventes fremsat medio juli 2019.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemslande støttede på rådsmødet (almindelig anliggender) den 21. maj 2019 Kommissionens første meddelelse om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet og var generelt positive over for tiltag, der kan sikre en mere effektiv beskyttelse og fremme af retsstatsprincippet i EU. Enkelte medlemslande var på rådsmødet mere skeptiske over for både eksisterende og eventuelle nye tiltag.

10. Regeringens generelle holdning

Retsstatsprincippet er én af EU's grundlæggende værdier og skal til enhver tid efterleves af alle medlemslande. Samtidig er retsstatsprincippet centralt for EU's funktionsmåde, idet f.eks. det indre markeds funktion er afhængig af, at retsstatsprincippet efterleves i alle medlemslande.

Efter regeringens opfattelse viser erfaringerne fra de seneste år, at der er behov for en styrkelse af arbejdet på europæisk plan med at sikre overholdelsen af retsstatsprincippet. Erfaringerne med de første tilfælde af anvendelse af traktatens artikel 7 har således demonstreret, at der er behov for, inden for de eksisterende traktatmæssige rammer, at afsøge yderligere muligheder for både at styrke forebyggelsen og de konkrete midler til at rette op på trusler mod retsstatsprincippet.

Regeringen er på den baggrund i udgangspunktet positivt indstillet over for forslag, der kan styrke forebyggelse af problemer med overholdelse af retsstatsprincippet.

Regeringen er ligeledes tilhænger af forslag, der kan styrke håndhævelsen i tilfælde, hvor der allerede er opstået problemer med manglende efterlevelse af retsstatsprincippet. Det gælder også i tilfælde, hvor manglende overholdelse af retsstatsprincippet kan have betydning for forvaltningen af EU-midler, og hvor der således er behov for, at der tages skridt til at forsvare EU's finansielle interesser. Kommissionens forslag til en forordning om beskyttelse af Unionens budget i tilfælde af generaliserede mangler i medlemsstaterne for så vidt angår retsstatsprincippet er et eksempel på et tiltag, der kan styrke håndhævelsen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.